

Lääkäreiden jatkokoulutus terveyskeskuksissa 2021

Raportti sähköisen evaluaatiokyselyn tuloksista TYKS-erva-alueen
koulutusterveyskeskuksissa

VSSHP Perusterveydenhuollon yksikkö

Turun yliopisto, yleislääketiede

Tiina Vuorio, koulutusylilääkäri, VSSHP PTH-yksikkö ja TY yleislääketiede

Virpi Kultanen, pedagogi, VSSHP PTH-yksikkö

Johanna Segerroos, koordinaattori, VSSHP PTH-yksikkö

Emilia Ylirintala, koordinaattori, VSSHP PTH-yksikkö

Päivi Korhonen, professori, TY yleislääketiede

Susanna Laivoranta-Nyman, ylilääkäri, VSSHP PTH-yksikkö

Kyselyn suoritus

VSSHPerusterveydenhuollon yksikön ja Turun yliopiston yleislääketieteen sähköinen evaluaatiokysely Lääkäreiden jatkokoulutus terveyskeskuksissa 2021 tehtiin marras-joulukuussa 2021. Kyselyllä kartoitettiin ensimmäistä kertaa Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueen terveyskeskuksia jatkokoulutuspaikkoina.

Kysely lähetettiin alueen koulutusterveysasemien johtaville/terveysasemien vastaaville lääkäreille, koulutusvastaaville, yleislääketieteen erikoislääkärikouluttajille sekä lähiohjaajille. Lisäksi kolme viimeksi mainittua ryhmää sai pyynnön välittää kyselyn linkin toimipaikoissaan koulutusjaksoa suorittaville lääkäreille. Kaikille vastaajaryhmille oli oma kyselylomakkeensa.

Tulokset

Kyselyyn vastasi 24/36 (67 %) johtavaa/vastaavaa lääkäriä ja 78/190 (41 %) ohjaajalääkäreitä (lähiohjaajat, erikoislääkärikouluttajat, koulutusvastaavat). Kyselyyn vastanneita jatkokoulutettavia oli 68 henkilöä. Vastaajat jakaantuivat alueittain eri kyselyjen osalta siten, että johtavien/vastaavien lääkärien kyselyyn vastauksia tuli 14/22 (64 %) Varsinais-Suomesta, 8/10 (80 %) Satakunnasta ja 2/7 (29 %) Pohjanmaalta. Vastaavat vastaajaluvut ohjaajalääkärien kyselyyn olivat 52/132 (39 %) Varsinais-Suomesta, 13/26 (50 %) Satakunnasta ja 13/32 (41 %) Pohjanmaalta. Jatkokoulutettavien kyselyyn puolestaan saatiin vastauksia 54 Varsinais-Suomesta, 6 Satakunnasta ja 8 Pohjanmaalta. Vastaajamäärät on huomioitava tulosten alueellisessa arvioinnissa.

Terveyskeskuskoulutuksen peruspilarit ovat hyvässä kunnossa

Kyselyvastausten perusteella terveyskeskuskoulutuksen peruspilarit ovat hyvässä kunnossa. Kaikki jatkokoulutettavien kyselyyn vastanneet ilmoittivat, että heillä on mahdollisuus konsultoida senioria päivittäin. 99 % vastaajista kertoi, että hänelle on nimetty henkilökohtainen ohjaaja tai kouluttaja. 94 % vastaajista koki, että heidän työnkuvansa on monipuolista terveyskeskuslääkäriin työtä. 92 % johtavien/vastaavien lääkärien kyselyyn vastanneista kertoi, että heidän toimipaikassaan on nimetty

perehdytyksestä vastaava henkilö. 79 % vastaajista kertoi, että heidän toimipaikassaan on ajan tasalla oleva perehdytysaineisto.

Mahdollisuudet osallistua koulutuksiin ovat hyvät

Vastanneiden johtavien/vastaavien lääkäreiden mukaan kaikilla jatkokoulutettavilla osallistuminen koulutuksiin on huomioitu työohjelmissa. 96 % vastanneista kertoi, että heidän toimipaikoissaan on mahdollisuus osallistua toimipaikan ulkoisiin koulutuksiin. 96 % vastanneista ilmoitti, että heidän toimipaikoissaan järjestetään toimipaikan sisäistä koulutusta vähintään yksi tunti viikossa.

Vastanneista jatko-opiskelijoista 61 % ilmoitti osallistuneensa toimipaikkakoulutuksiin keskimäärin kerran viikossa. Toimipaikan ulkopuolisiin koulutuksiin osallistumisesta vastauksissa oli kohtalaisesti hajontaa. 31 % vastaajista ilmoitti osallistuneensa toimipaikan ulkopuoliseen koulutukseen keskimäärin 0-3 kertaa vuodessa.

Ohjausajan toteutuminen vaihteli koulutusterveyskeskuksissa

57 % YEK-vaihetta ja 9kk-terveyskeskusjaksoa suorittavista vastaajista kertoi saaneensa ohjausta vähintään yhden tunnin viikossa. 11 % vastanneista ilmoitti jääneensä vaille säännöllistä ohjausta.

12 % yleislääketieteeseen erikoistuvista vastaajista kertoi saaneensa ohjausta vähintään kolme tuntia kuukaudessa. 32 % ilmoitti jääneensä vaille ilman säännöllistä ohjausta.

Ohjauksen suunnitelmallisuus ja säännöllisyys toteutuivat vaihtelevasti

73 % vastanneista jatkokoulutettavista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että ohjaustunnit olivat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Säännöllistä osaamista kehittävästä palautetta työstään koki saavansa 55 % vastaajista.

Ohjaukseen käytettyä aikaa ei koettu riittäväksi

Koulutusvastaavat käyttivät ohjaustyöhön keskimäärin 9 tuntia, erikoislääkärikouluttajat 5,2 tuntia ja lähiohjaajat 4,9 tuntia kuukaudessa. 73 % vastanneista ohjaajalääkäreistä koki,

ettei heillä ole tarpeeksi aikaa ohjaustyöhön. Yhdellä lähiohjaajalla oli keskimäärin 1,6 ja erikoislääkärikouluttajalla 2,1 henkilöä ohjattavinaan.

Yhteenveto

Terveyskeskuskoulutuksen peruspilarit ovat hyvässä kunnossa

Lääkäreiden jatkokoulutuksen perusrakenteet kyselyyn vastanneissa terveyskeskuksissa ovat kyselyn perusteella kunnossa. Seniorituki, perehdytys, nimetty henkilökohtainen ohjaaja ja toimipaikan koulutuksesta vastaava henkilö sekä mahdollisuus osallistua toimipaikan sisäisiin ja ulkoisiin koulutuksiin toteutuvat kaikissa vastanneissa toimipaikoissa alueella.

Suunnitelmallinen ohjaus ja säännöllisen palautteen antaminen ohjaustyössä tärkeää

Ohjaustuntimäärät terveyskeskuksissa vaihtelivat kohtalaisen paljon. Merkittävä osa vastanneista jatkokoulutettavista ilmoitti jääneensä vaille säännöllistä ohjausta. Voi olla, että kyselyajankohta pandemiapoikkeusolojen keskellä vaikutti vastauksiin. Vain noin puolet jatkokoulutettavien kyselyyn vastanneista koki saaneensa osaamistaan kehittävää palautetta työstään säännöllisesti. Suomessa ollaan siirtymässä vähitellen osaamisperustaiseen erikoislääkärikoulutukseen. Sen keskeinen osa on rakenteisen, säännöllisen palautteen antaminen ja sitä kautta osaamisen kehittyminen.

Ohjaukseen tarvittava aika tulee resursoida realistisesti

73 % vastanneista ohjaajalääkäreistä koki, ettei hänellä ollut tarpeeksi aikaa ohjaustyöhön. Myös ohjauksen suunnittelutyöhön ja ohjaajien täydennyskoulutukseen tarvittava aika tulee huomioida ohjaajalääkäriin työkuormassa.

Kehityskohteet 2021-2022

- Säännöllinen ohjaus toteutuu kaikilla jatkokoulutettavilla.
- Säännöllinen palautteen antaminen ohjattavalle otetaan entistä enemmän osaksi ohjaustyötä myös koulutusjakson aikana.

- Ohjaajien toimenkuvassa huomioidaan myös suunnitteluun ja kouluttautumiseen tarvittava aika, jotta ohjaajalääkärit kokevat voivansa paremmin suoriutua ohjaustyöstään.